

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 34.

V Ljubljani, v petek 12. februarja 1886.

Letnik XIV.

Ozir po svetu.

Star je že svet, ravno tako staro tudi njegovo srce, namreč Evropa, vendar v zgodovini svetá ne najdemo nikjer in nikoli večega nereda v človeški družbi, kakor sedanje dni. Vse je le od danes do jutri, povsod se širi zavest o nestalnosti sedanjega položaja, zgineta tudi upanje v boljšo bodočnost. Svet je brez vere, upanja, ljubezni. Vrva se človeku nehoté vprašanje: kaj bo iz tega?

Socijalne razmere so vedno slabše, od dne do dne se pomnožuje število nevarnih proletarcev, krčijo se vrste srednjih stanov; čez leto in dan bo vse berač in pa kapitalist.

Kako pa državne oblasti gradé jezove proti splošnji povodnji? Male in srednje države boré se za samostojnost, vendar vidoma lezejo v „vélike aglomeracije“, o katerih je prerokoval Napoleon III. V vélikih državah pa se bje strastno strankarski boj. Ne najdeš ga naroda, ki bi bil edin v volji in dejanji. Stranke se bjejo in rujejo za gospodarstvo, če tudi po izgledu žáb, ki so si štokljó poklicale kot diktatorice. Nezmožljiva garancija moči in slave državne oblasti je parlamentarizem že skozi dva človeška roda. In vendar kako drago mora Evropa plačevati to postavno prostost, največi napredek novejšega časa! Parlamentarizem se je ali sam pokopal, ali pa se kak diktator ž njim igra ter ga suče in lomi mu vrat.

V Angliji je domá pravi, zdravi konstitucionalizem. A tudi tu je od malih dogodajev odvisna vsa zunanja politika mogočne države. Nezaupnica v zbornici je vrgla Gladstona, in po zadnjih volitvah je vladal Salisbury po milosti irskih poslancev. Parnellovi so bili jeziček pri tehtnici. S celim srcem privoščimo Ircem toliko moči in vpliva, kajti Anglija skrini že mnoga stoletja irske pravice. Ali vendar, od volje Parnellove in njegovih tovarišev je odvisna politika v bogati Indiji, ob Nilu, Avstraliji in na bližnjem Balkanu.

Najslabši vzgled sedanjega parlamentarizma podaja nam Francija. Tu ni med raznimi strankami nobene ograje več, neredu odprta so vrata na stežaj.

Čast duhovitega naroda in njegove zastave svetá ni več. Kdo bi pričakoval, da bo kak zastopnik „velikega naroda“ v zbornici stavil predlog, da se obširno ozemlje, ki je stalo mnogo ljudi in denarja, zopet prepusti svoji osodi?

Predlog, da se izprazni Tonking, ni se le stavil, marveč je bila zanj celó večina v odseku. Res, da se dá opravičiti z ozirom na vojno z Nemčijo, in da narod francoski ni ravno zagrizen kolonialen politik; a pravi namen je bil onemu predlogu, da se radikalec bližje pomaknejo k ministerski mizi. Francija je obrabila z vednimi spremembami že vse svoje veljavne može, oslabila je samo sebe, Francija tako rekoč nima nobene vnanje politike, njen glas se med velesilami presliši, ker se nobeden ne more zanašati na moč, ktere lahko vzame ena noč. Francija hoče biti velesila, dasi njeni zastopniki v parlamentu peró umazano perilo svojih generalov v posmeh celi Evropi!

In kaj naj porečemo o nemški zbornici, kateri je Bismark porogljivo vrgel v obraz krilate besede: „Vse Evrope se ne bojim, in Vas bi se bal.“ Dobro mu jo je zasolil Windthorst, rekoč: „Mi smo v anormalnem stanju absolutne diktature pojedinca moža.“ Francozi bi bili morda veseli, ko bi imeli takega diktatorja. Toda v blaženi Nemčiji, kjer vlada cesar, so take besede čudne, ohole. Bismark gotovo še ni pomislil, da se s krono ne podeduje ob enem absolutna diktatura, če diktator ni mazi-ljena glava.

Nemški poslanci v Berlinu že davno ne praprajujejo Bismarka o vnanji politiki. Njegova beseda je sveta, edino veljavna, kajti razširila se je misel, da on edini s svojim mezinem vlada ves svet, ali kakor je o priliki rekel grof Moltke, da brez njegove volje v Evropi se top ne zabliška. Pa pretečena leto je to prepričanje gotovo omajalo. Na Balkanu Bolgari gotovo niso vprašali Bismarka, smejo li raztrgati njegovo delo, Berolinsko pogodbo. Pokazalo se je, da Evropa ne potrebuje diktatorja, ne mara za „evropski areopag“.

Berolinski dvorni govornik, Stöcker, je rekel o priliki: „Knez Bismark je velikanska podoba med politiki, njegovi vzori so svetovne moči.“ Da je

Bismark velik, to radi verujemo, toda njegove ideje so izključljivo le pruske, s pruskega stališča presoja in rešuje svetovna vprašanja. Naravno je sicer, da vsak minister mora najprvo skrbeti za koristi svoje lastne dežele. Toda kateri pravi državnik more tirti, da bodo druge države služile le njegovim težnjam in koristim? Smemo li takega diktatorja imenovati še apostola miru? Da, dokler mu je mila „slepa sreča“, a tudi Bismark si lahko nakoplje sovražstvo svojih sodedov.

Egipt visí že tri leta med življenjem in smrtjo. Mahdi je sicer mrtev, a živé še mahdisti. Bismark je s prva očitno prigovarjal Angležem, da zasedejo deželo ob Nilu in zadušé izlamsko vstajo. Vse druge države so k temu molčale. Nenadoma Bismark sprevrže svoje mnenje in potegne s Francozi. V zbornici je to sam dokazal: ker mu je med tem prišla na misel kolonialna politika in mu Angleži niso šli na roko. Tako se rešujejo v Berlinu svetovna vprašanja!

Zakaj se je Bismark leta 1882 potegnil za Turčijo? Ker je želel in morda še želi, da vedno zori Eridino jabelko med Avstrijo in Rusijo. Ko bi se Avstrija in Rusija po mirnem potu pobotali o zapuščini Turčije, mogoča je avstrijsko-ruska zveza brez Bismarka, h kateri Francija rada pristopi. Toraj tudi balkansko vprašanje Bismark rešuje s pruskega stališča.

Windthorst je rekel v zbornici 28. nov. 1885: „Državni kanceler ima zasluge, ker ima vojake in denar.“ Toraj bajoneti so ga povzdignili do tolike slave, in ne ravno njegova občudovana modrost. Kri in železo zedinilo je Nemčijo, razneslo ime Bismarkovo po širnem svetu. Toda vojak stane mnogo krvavega denarja. Nemška naselbinska politika je v prvi vrsti Bismarku le prilika, da pomnoži nemško brodogradnjo, ker ima „sovražnike okrog“. Bismark tudi trdi, da je z militarizmom povzdignil obrtništvo. Pač dela mnogo tisoč pridnih rok za malo številce kapitalistov, kmet pa in srednji stan naj plačujeta.

Dokler ne pride pravo do svoje veljave in ne zajezi samovoljnosti posameznih oseb ali krivičnega zastopstva narodove volje, tako dolgo ne doživimo začetka veselejših dni. V tridesetih letih smo imeli

LISTEK.

Misijoni v Albaniji.

Odkar so Turki pod Mohamedom II. deželo preobladali, je Albanija misijonska dežela, posebne zasluge za to deželo si je pridobil red sv. Frančiška. Kakor v Bosni, tako so se tudi tukaj bojevali med fanatiškimi mohamedani za ohranjenje krščanstva. Kar se je zgodilo v teh 400 letih, gré se njim zahvaliti. Tudi apostolski sedež ni pozabil cerkve v Albaniji. Propaganda je sprejemala mlade Albance, ki so imeli poklic za svečeništvo in je vzgojila mnogo gorečih služabnikov; marsiktere ga škofa za ubogo čedo v Albaniji je poslala z blagoslovom sv. očeta med zapuščeno čedo. Tudi z izvanrednimi pripomočki je podpiral rimski papeži to deželo. Tako so imenovali Klement XI. nadškofa za Antivari, Vincencija Zmajevića, leta 1703 za apostolskega vizitatorja za vso Albanijo. Pri tej priliki je zbral imenovani nadškof vse više pastirje, isto tako tudi vse prednike frančiškanskih misijonov v narodno

sinodo, sklenili so mnogo najkoristnejših stvari ter predložili apostolskemu sedežu v potrjenje.

Žalostno osodo cerkvene okrajine, ktero je islam skoro do dobrega zatrl, opisuje nadškof z besedami žalostnih pesem. „Ti si mi ukazal, sv. oče, da obiščem cerkve moje albanske pokrajine kot apostolski vizitator. Poslušal sem tvoje povelje, prepotoval vso deželo in ogledal njeno vničenje. Videl sem, joj žalosti! kraljico dežel pripognjeno pod jarem, bitko gorje tlači tisto, ki je gospodarila paganom, ščit močnih je odstranjen, zid in zastitje naše nekdanje moči je razsut. Videl sem pagane v svetišči gospodovem, svetišča oskrunjena, žrtvenike podrte in ni ga skoraj najti prostora, da bi se ljudstvo zbiraló, da obhaja praznike. Videl sem bolest starčkov, tugo svečnikov, služabnikov Gospodovih, videl sem, da so pastirji vdarjeni, a čeda je razkropljena in bega po puščavi, davi jo strašni pomor. To sem videl in sem zdihoval, moje srce je bilo potrto zaradi pobitja mojega ljudstva, čegar sinovi se zgubljajo v svoji edinščini.“

Tako je tožil albanski viši pastir nad žalostnim stanjem svoje čede. Kakor se vidi iz sklepov sinode,

bilo je veliko nesrečnih, ki so vero zatajili ali vsaj niso imeli poguma, očitno spoznati vero v Jezusa, marveč so obiskali turške mošeje dasiravno so bili v srečo še kristjanje. Posebno velika nevarnost za odpad od vere je bila tačas po oddaljenih gorskih vaseh.

Kako žalostno je bilo stanje kristjanov, vidi se iz tega, da je sinoda sklenila, farna služba naj se opravlja pod milim nebom, tam naj se žrtveniki postavijo. Mnogo cerkvá so turki razrušili, ali je sicer bilo v razvalinah, in paše niso dovolili, da bi se nove postavile. Naj bi tedaj žrtveniki postavljeni pod milim nebom z naslonom podrlih cerkvá oznanovali, da so tukaj kristjanje in župnikom je bilo zapovedano, naj jih ograde s kamni ali vsaj lesenim plotom, ki bi oklepá prostor prejšnje cerkve. Kar moči je treba varovati taka svetišča oskrunjevanja, ako vreme dopušča naj se na njih v nedeljah in praznikih bere sv. maša. Velika nevednost je bila kriva mnogih neugodnosti, ktere je najdel apostolski vikar, zato je bilo vsem župnikom strogo zapovedano, naj vsako nedeljo pred ali po službi Božji podučujejo v vero-nauku.

dva evropska kongresa, a sad njunega truda so le krpe na stari Evropi. Dokaj sprememb potrebuje še Evropa; ostanki starega mednarodnega prava se morajo umakniti novemu, dotle je vsa diplomacija brez moči. Kaj pa si naj mislimo o izjavah Bismarkovih v zbornici? Prvi državni uradnik in cesarjev služabnik presoja vsa vprašanja z oskega stališča pruske koristi; in to početje imenuje „narodnostno“. Ako se pravna vprašanja izvajajo po „narodnostnem“ načelu, potem je to načelo široka vreča, v katero se lahko zmečejo vsi pravni dvomi. V tej vreči je zginila pravica vojvode Cumberlandskega, zgine lahko tudi katolicizem, kajti protestantizem je v Prusiji „narodnost“. Kedar Bismark ponavlja in povdarja „narodnost“, vlija olje v ogenj avstrijskega bismarkovanja. Pred dvajsetimi leti so avstrijski Nemci slovesno protestovali v Frankobrodu proti sumničenju, češ, da vzdihujejo po odrešenju. In danes naši „neodrešenci“ glasno kriče, da se razlega do Berolina. Quousque tandem?

In če denemo zadnje njegove besede o Poljaki na rešeto nepristranske kritike, moramo reči: Avstrija, boj se svojega prijatelja!

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. februarija.

Notranje dežele.

Že zopet padel je jeden katoliški duhovnik v žrelo *madjarski neznosljivosti* na Hrvaškem. Dne 9. t. m. prinesel je telegram vest, da je septemviralna sodnija konečno razsodila v kazenski pravdi proti župniku Schirmerju, katerega je spoznala krivega hudodelstva kalenja javnega miru in reda. Tožili so ga namreč, da je pri lanskim volitvah v Brodu narod proti Madjarom hujškal, rekoč: „Odrtgajmo se od Madjarske, kajti Madjari so naši največji sovražniki! Oni nam kradejo naše gozde, oni so si pozidali z našim denarjem Szegedin, oni si hočejo z našimi novci postaviti novo parlamentno palačo; davek, ki ga nam nakladajo, je protipostaven, in uradniki njihovi so oderuhi, ki nam bodo kožo raz glave potegnili.“ Župnik Schirmer je pri prvi sodnji s pričami dokazal, da to niso njegove prave besede, temveč so presukane, pokvarjene, in deloma tudi celó podtaknjene. Obsodili so ga vkljub temu na tri mesece strogega zaporu v kakem samostanu. Nič bi ne rekli, ko bi ne vedeli, kako se na Hrvaškem pod sedanjo vladno pravico meri. V tej misli potrdil nas je tudi poslanec Frank, ki je banu na njegovo pozivanje, da naj se odpove prostovoljno imuniteti, ktera ga čuva, da ga bode potem sodnijsko preganjati mogel, odgovoril: „Tako jo bacnem od sebe, toda pooblastite kako Dunajsko sodnijo, pred katero bova stopila! V Zagrebu si bom pa to dvakrat premislil.“ Prav ima mož! Sodnija, ki ima drugo mero za madjarske in drugo za hrvaške prestopnike paragrafov, nima nič več zaupanja in to so sedanje hrvaške sodnije, ker so se madjaronstvu vdale.

Nemški klub avstrijskega državnega zbora daje še vedno toliko zanimivega gradiva, da se človek kar ločiti ne more od njega. Najlepše je pa tekmovalje med temi junaki, kdo se bo bolj Avstriji nasproti sovražno in perfidno obnašal. Ker je Dunajske tiče tega kluba vendar-le nekoliko sramota obšla, da je njihovo bismarkovanje večje, kakor ljubezen do Avstrije, oglasil se je v Gradci velikonemec Deržata, očitač Dunajskim prusom strahopetnost in pravi, da se bo Bismarku iz Grada poslal zahvalni telegram, ker so se Dunajčani skujali. Naj ga le pošljejo, si bode Gradec vsaj število peres v venecu svojega svetu znanega nedomoljubja na-

sproti Avstriji in Habsburžanom za jedno pomnožil. Tu se že mora reči, da so Dunajčani pač iz drugačnega testa, kakor pa Gradčani, kljubu temu, da je Gradec avstrijska „penzionopolis“ (mesto za vpo-kojene), ki bi morala že iz hvaležnosti odlično avstrijsko misleča biti. Dunajčani mislijo namreč svojega poslanca v notranjem mestu, dr. Weitlofa, prisiliti, da se odpove ali poslanstvu, ali pa nemškemu klubu. Če bodo dr. Weitlofa res postavili na to razpotje, smo pač radovedni, na katero stran bo mož krenil. Vganiti sicer ni težko, da bo prej ko ne stopil iz nemškega kluba, ker se s tem še vedno v državnem zboru ohrani, z nasprotno taktiko pa zgubi oboje. Sploh naj pa reče kdo, kar mu drago, resnica je in ostane, da je neskončna sramota za vsakega avstrijskega podanika z Bismarkom sočutje imeti samo zaradi tega, ker on Slovane, te navidezne sovražnike nemštva preganja in se s kopjem svoje vsegamogočnosti nanje zaganja. Ker jih drugače ne more vničiti, sprožil je misel, da bi se njihova posestva pokupila in Nemcem v last dala. Denarja za ta namen zahteva od državnega zbora za sedaj le samo 100 milijonov mark, ktere pa ne bodo še zadostovale, temveč bo treba še in še. Kaj bo li naredil ondi, kjer mu Poljaki ne bodo hoteli radovoljno prodati svojih zemljišč? S silo jih menda pač ne bo izganjal iz taistih? Ali morda vendar?

Levičarski opoziciji v državnem zboru je v resnici vsaka reč dobra, samo če se dá z njo Slovanom kaka gorka priložiti. O tem času se navadno vsako leto spravijo že na vrlo oguljeno kljuso nemškega državnega jezika, s katerim se potem kakor pravi Don Quixoti zaganjajo v Slovane in jih nadlegujejo. Letos se je zagnal Scharschmid s svojo neslanostjo o določitvi nemščine za državni jezik v nas, kakor nam je to telegram, drugo jutro pa tudi naš sporočevalec iz Dunaja sporočal. Dve leti zaporedoma posvetili so slovanski govorniki: Rieger, Greger, Clam-Martinić, Hohenwart in dr., neslani nemški tirjatvi po določitvi nemščine za državni jezik, tako sijajno domú, da se je to po celi Evropi videlo; človek bi mislil, da jim bo to zadostovalo. Toda naši Nemci so hujši, kakor kujavi otroci! To vendar že ne more drugega biti, nego nagajivost in sama čista provokacija. Št. Scharschmid ni drugega nameraval, kakor Čehe in Slovence javno izzivati ter jih zasramovati; kajti Poljakom bi bil pri volji dati izjeme. Čehi in Slovenci morali bi se pa nemški pokoriti za smrtni greh svojega slovanskega prepričanja. Predlog se bode prej ko ne že sedaj tako vrgel iz dozdevne višave nemške opozicije, da ne bo nikdar več vstal. Protivijo se mu po vsem tudi Poljaki in Dalmatinci, če tudi so jim Nemci posebno klobaso obljubili. Da je „N. fr. Pressi“ ta predlog nad vse všeč, nam pač ni treba praviti. Smešna in bedasta pa je trditev, da če se Scharschmidov predlog v Avstriji sprejme, potem se bo takoj napravil mir med narodi, menda zato, ker bi Nemec zopet klečal Slovanu na prsih, ter ga s svojim državnim v javnosti edino opravičenim jezikom davil. Za tako ceno Slovani ne marajo miru, ker ga zahtevamo na podlagi, ktera nam je vknjižena v članu XIX. temeljnih postav, katerega se bomo tudi nadalje zvesto držali!

„**Proč od Avstrije!**“ postalo je zagrizenih patronov nemškega kluba najnovejšo geslo. Vsaj „Deutsche Volkszeitung“ v tem edino še svoje zveličanje vidi, ker odločno zahteva, da naj se poslanci, ki še na Bismarka in njegov nauk verujejo, kar prej tem bolje odločijo za vedno od nemško-avstrijskega kluba, kateremu je pri vsi svoji zagrizenosti vendar-le še nekaj avstrijskega domoljubja ostalo, čemur imenovana „Volkszeitung“ pravi, da „bole-hajo na obledeli misli avstrijskega domoljubja“ in to svojo nesramnost prav zapečati z izrekom: „Proč od takih!“ Da je v nekaterih nemških krogih v resnici že tako daleč prišlo, smo pač slutili iz raznih izjav, ki so se zvezdnim vtrinjkom podobne prikazovale povsod ondi, kjer se naši Nemci okoli Bismarkovega solnea sučejo. Da se bode pa kaj takega javno pisalo in avstrijsko domoljubje v Avstriji za bolehnost javnega mišljenja smatralo, to moralo bi pa še starega Bismarka toliko razjariti, da bi zopet prijel za moko cunj in bi se v novič teh nadležnih svojih malikovalcev z njo po možnosti odkrižal. Tem ljudem se je res pamet zmešala, norcev se pa pametni povsod branijo, toraj gotovo tudi na Pruskem. Le v blaznici je za patrone „D. Volksztg.“ šo prostor.

Gospodarski odsek ogerske poslaniške zbornice je sprejel načrt postav, kar se tiče **domovinske pravice naselnikov**, ki se domú vračajo. So pa hoteli nekteri vedeti, ali ne bode to ogerski državi kaj škodovalo, ker ima ban pravico to vkreniti po Hrvaškem. Tisza je odgovoril, da se ban imenije po predlogu ministrskega predsednika. Načelo zaradi domovinstva daleč sega, zato je treba skupne postav, domovinska pravica je le ena. Izjemnih postav bode treba, ker dosihmal je bilo pet let treba, da je kdo dobil državljansko pravo; nastalo je pa dosti neprilik zastran Sikulov, ki so se domú vračali. Državlanskega prava ne daje ban, marveč postava.

Vnanje države.

Vsak pritisek rodi svoj protipritisek, tako v naravi, kakor tudi v politiki. Kjer se kreše ondi leté iskre in tiste dostikrat palijo. Izgoni in zatiranje slo-

vanstva na Pruskem vzbudilo je **zatiranje nemštva na Ruskem**, kar je čisto naravno. Ruska guvernerja v Lievlandu in Kurlandu, kjer je veliko Nemcev naseljenih, dobila sta že iz Petrograda določila, katerih se jima je v bodoče držati pri opravištvu omenjenih pokrajin. Najbolj pomenljiva točka v tistih določilih bode na Nemškem provzročila silno vika in krika o zatiranju nemške narodnosti po slovanstvu, pomagati si pa le ne bodo mogli. Glasi se tako, da se morajo odslej nadalje po Lievlandiji in Kurlandiji vsa javna pisma pri gosposki edino le v ruščini izdelavati, ne da bi se jim tudi nemške prestave pridajale. Vse vloge, kar jih nemška družva napravljajo pri vladi ali drugih gosposkah, morajo biti v ruščini spisane; ktero društvo bi se proti temu pregrešilo, se bode brez obotavljanja razpustilo. Da se pa vsemu vredna krona postavi, so se pa vrh tega še vsi Nemci, ki so pri redarstvu služili, iz službe odpustili in je ob enem izišla prepoved, da se pri redarstvu ne sme noben Nemec več v službo vzeti. Hude so te določbe, to je res, vendar pa še ne toliko hude, kakor Bismarkove na Nemškem, s kterimi on slovanstvo davi. Sicer je pa popolnoma prav, da so Rusi jeli Nemcem na pravem mestu uro navijati, bodo v Berolinu vsaj videli, kako dobro to dá zatiranemu narodu, ki si ne more pomagati. Sedaj se bode menda vendar tistim neznosnim čvekačem oči odprle, da bodo spoznali, kje da je, in kje da ni nemštvo v nevarnosti. Le-ti neslanetje vedno trdijo, da je v Avstriji v veliki nevarnosti, menda zato, ker imajo Nemci vse boljše javne službe v rokah. Na Rusko naj se ozró, ondi se je res nekaj nevarnosti pričelo za nje, pa so jo sami s svojo nesramnostjo provzročili.

Stolnemu kapiteljnu v Gnezo-Poznjanskem so **sv. oče** toplo priporočili na novo izvoljenega škofa. Sv. oče so tudi sklenili, da hočejo imenovati apostolskega delegata za Peking, kateremu naj bodo podrejeni vsi misijoni na Kitajskem. Sv. oče pa hočejo tudi sprejeti kitajskega poslanca v Rim, katerega hoče kitajski cesar tje poslati. O ti zadevi smo že pisali svoje dni ter tudi povedali, da je dosihmal francoska vlada varovala misijonarje po Kitajskem, a to varstvo je bilo v poslednji vojski osodolno za kristjane po teh deželah.

Ni še dolgo, ko nam je naznanil brzjav z Dunaja, da je na Ruskem umrl mož, ki je bil z dušo in telesom v pravem pomenu besede panslavist. Ta mož je bil **Ivan Sergijevič Aksakov**, ravnatelj neke zasobne banke v Moskvi ob enem pa vrednik po celi Evropi v časnikarskih krogih znanega lista „Rus“. Mož je bil več čas svojega življenja v vse-slovanskem oziru jako delaven; vse njegovo mišljenje bilo je na to vravnano, kako bi se dali Slovani vsi po enem kopitu vrediti, ktero bi se moralo na Ruskem pa še le iztesati. Aksakov je bil v svoji ruski zaljubljenosti v dnu srca prepričan, da je za Slovane v Evropi sploh le jedna rešitev, ako se hočejo združiti in ta je, da se odpovedó svoji veri in svoji literaturi, ter oboje od Rusov sprejmejo. To je pa vendar misel, ktere bi izobraženemu človeku še na pamet ne smela priti, če ni sicer fanatik. „Cujus regio, illius et religio“ veljalo je le pri narodih, ki od današnje izobraženosti niti pojma niso imeli in to še-le potem, ko se je bil izvršil glavni odpad od katoliške cerkve. Da se je ranjki Aksakov temu načelu klanjal, spričuje nam, da je bil mož fanatik prve vrste, ki se niti v svoji državi s svojimi ljudmi ni mogel prav sporazumeti. Lepa je slovanska ideja, kdor jo prav razume, toda obžalovanja vreden je pa vsak, kdor pri njej zagazi v zagrizenost, iz ktere ne vé ne na levo ne na desno in konečno samega sebe osmeši, kar smo v Ljubljani tudi že doživeli.

Razprave v Bukareštu za določitev **srbsko-bolgarskega miru** so se 4. t. m. pričele. Zastopniki raznih držav zbrali so se v prestolnici rumunski v praznični obleki. Pozdravil jih je rumunski minister zunanjih zadev, Pherikydes, takole: „Srečen in ponosen sem, da vas zamorem tukaj sprejeti. Pozdravljam vas v imenu kralja, vlade in našega naroda! Prihod vaš v Bukarešt smatramo si za poroka miru, kateri nam bode posebno dobrodošel. Ker smo z vsemi prizadetimi državami v dobrem in enakem prijateljstvu, želimo iz celega srca, da bi nam vaše delo prineslo blagodejni vspeh. Gospôda, kar govorim, ni le iz rumunskega stališča, temveč napredek, kateremu smo iz celega srca vdani, mi to narekava. Mi potrebujemo miru, ker bi si radi zboljšali našo notranjo epravo, ter na korist dežele od naših moči najvišje dosegli, kar nam je v tem smislu sploh mogoče. Dovolite mi, da vam v tem smislu navedem nekaj črtic iz naše lastne zgodovine. Slabe čase imamo za seboj. Mnogo in težkih žrtv nas je stalo, preden smo si to vstvarili, kar imamo. Vse to sem omenjal le zaradi tega, da vam dokažem, koliko je nam na pravem in srečnem razvoju vaših držav ležeče. Zahvaljujemo se Nj. veličanstvu sultanu, Nj. veličanstvu kralju srbskemu in Nj. visočanstvu knezu bolgarskemu za čast, da se je naši prestolnici skazalo zaupanje opirajoče se na prijaznost. Kar se mene samega tiče, sem popolnoma pripravljen, posvetiti se Vašemu delu z vsemi močmi, da kolikor toliko pripomorem k velikemu delu vaše naloge. Bog vam daj najboljši vspeh, in mislite si, gospôda moja, pri svojem težavnem poslu, da ste tukaj doma!“ Poslanci držav so se posamič primerno zahvalili.

Izvirni dopisi.

Iz Smlednika, 10. febr. (Škoda po gozdih.)

Žalostno ozira se kmetovalec, ko se soparnega poletnega dne privale po nebu črno-sivi oblaki, ter se od daleč čuje votlo gromenje. S strahom pričakuje se bo li to srečno izšlo za njegovo polje. Kolikokrat opravičen je njegov strah, ker v malo trenutkih pokončano je vse njegove upanje — po toči razdejano žitno polje.

Po zimi kmetu saj te skrbi ne belijo glave. Res, da je tudi nebo prevlečeno s sivimi oblaki, iz katerih se vsipa sneg. Pa kaj to! Zadovoljno gleda sneženi ples, saj je to kaj navadnega, neškodljivega, da, potrebnega. — Toda letošnja zimo bila je pri nas žalostna izjema. Za južnim deževnim vremenom jel je nekako sredi minulega meseca naletavati nov sneg. Kdo bi mislil, da bodo taki neznatni sneženi kosmiči, ki jih tako lahkotno otresemo raz sebe, provzročili tako škodo.

Drevje, katero je popred dež omočil, opade sneg in zmrzne na njem. Veje so se sprijele in ker je le dan za dnevom snežilo, postajala je snežena plast po drevji vedno debeljša in težja. Drevje jelo se je širiti in kriviti pod neznosno težo.

Breze, gabri, hrasti in sploh, kar je mlajšega listnatega drevja, upognili so svoje glave ponižno prav do tal, tako, da je gozd s takim drevjem obrašen videti, kakor bi bil prepreden s samimi zanjkami. To bi še bilo, kaj takega gledati je kratkočasno. A kako je v gozdih smrekovih in borovih! Smrek je veliko izdrti s koreninami, ali so jim odlomljeni vrhovi, vendar po naših gozdih bi se ta škoda že še utrpela. — Ali ubogi borovci! Ker imajo preokoren hrbet, da bi se vklanjali sneženi teži, leži vse navskriž polomljeno, kakor bi bile šibke slamnate bilke; kar je pa močnejšega in mu drugače ni moglo do živega, odčesnilo mu je vrh, ali ga pa izruvalo s korenino in položilo po tleh. Težko je verjeti kdor ni videl sam tega žalostnega prizora. Vse leži navskriž, kakor po hudi vojski. Najhujša vojska ne bi mogla provzročiti po gozdih take škode, kakor je škodoval letošnji sneg našim gozdom. Cele plasti borovcev položenih je po tleh, ali pa gola debela brez vrhov štrle kvisko. Ko se je sneg potrdil, da je bilo mogoče obhoditi gozd, na več krajih skoraj svojim očem nisem mogel verjeti, ali sem res na pravem, popred mi tako dobro znanem prostoru. Ko sem zadnjikrat pred snegom tudi mimo hodil, bilo je vse z lepim gostim drevjem zaraščeno, zdaj pa je gola žalostna planjava.

To razdejanie nehoté človeka spominja, kakor bi se bila vresničila pravljica „o divjem lovu“, ki povsod, koder se drvi sled pokončanja in razvalin zapušča za seboj. — Posameznim posestnikom je nekterim po tisoč gold, in tudi več škode. Res, da bodo les, kar ga ne bodo za-se porabili, prodali, ali po kakšni ceni, ko je vse na kupu. Kaj bo pa poznejša leta?

Ko je kmeta zadela nesreča, bodisi na polji ali pri živini, zanašal se je vendar na gozd. Zdaj je mnogim tudi ta nada vničena za 20 ali še več let. Se bo li škoda kaj cenila in davki odpisali?! — Kako je po drugih krajih, mi ni znano, a ker je bilo pred snegom splošno deževne vreme je najbrž tudi drugod veliko škode.

Hrvatska, 7. februarja. (Konec.) L. Itlinger pravi, da se premalo stori za Slavonijo, kakor bi bila opozicija kriva, ki ima zvezane roke.

Hinkovič prša zaradi župana v Ivaniču, ki je davek zarubljeval, še preden ga je vlada zahtevala.

Kamenar priporoča varovanje avtoritete, pa se mu smejejo.

Tad. Smičiklas: Ako se zbere, kar je ban storil gledé madjarske ideje, je lep povitek evetlie, a takih, ki hrvatski ne diše. Juridični fakulteti našega vseučilišča je dejal finančni minister, da ako se ne vredí, kakor so madjarske, ne bodo več sprejemali dijakov (hrvatskih) v finančno stroko. To smo dobili od vlade, ki mora vedeti, da naučne naprave naše so samoupravne, in da se finančni minister nikakor ne sme vtikati v naše stvari. Drugi zavod je naša akademija, ki je dobivala podporo za izdajanje juristno-historijskih del. Akademija je napravila prošnjo, in vendar se je reklo: akademija ne prosi. Vlada je namenila odpraviti Senjsko gimnazijo. Senjski škof je šel pred kralja, ter dokazal, da njegove škofije obstanek je v nevarnosti. Nič ni opravil. Gimnazija se odpravlja, na korist narodu gotovo ne. Kaj porečem o ljudskih šolah? Koliko

učiteljev je odpuščenih! Postave o ljudski šoli, vse ono kar je v šolskih knjigah, razglasuje se za — fantóm. V dveh letih je grof Khuen-Hedervary na vseh linijah dobro delal za madjarsko edinost.

Nato poprime besedo S. Mazura. Opluskavši večinske govornike, dé: Danes se dela zarota madjarskega plemena proti drugim narodnostim. Tega Madjari sami ne tajé. Dokler se ne vstvari madjarska državna ideja, katere nosivec je g. ban, tako dolgo se mora zaprečiti vsaki napredek. Nji se imajo podrediti vsi državni interesi, in cilji samega človeštva. S tem se naznanja velika borba nemadjarskim narodnostim. Iznaroditi hočejo naš narod, izbrisati mu pečat, ki mu ga je Bog vtisnil na obraz. Kdo se bo entuziazmiral za madjarsko misel? Morda kateri izmed vas, gledé na ponujeno materialno korist. Ako se cilji človečanstva zapostavljajo za to idejo, to o etiki govora ni. Širiti tako idejo je šport, ki ga pošten Hrvat dopuščati ne sme. Ne glasujem za denar, ki bo upotrebljevan proti Hrvatski, in bo vržen v sinje morje madjarskega šovinizma.

Gosp. vrednik! kaj Vi mislite o izgonu Poljakov po Bismarku? Gotovo je to tako dejanje, o katerem mora tudi izpridena, za pravico malo marajoča Evropa strmeti. Videti je, da velika Bismarka posnemajo mali Bismarki, posebno pa onstran Litave in Sotle. Zdaj se vidi, kako je Bismark vodil državni voz. Očitno je, da on nikdar ni namerjal „kulturkampf“ (z verskega stališča). Pred 13 letmi je zahteval od Ledóhoveškega, nadškofa poznansko-gnezenjskega, naj zapové, da se krščanski nauk uči — nemški. Tega ta cerkveni dostojanstvenik ni storil, da-si je imel dosti primerov po slovenskih zemljah.

Zato je jel Bismark preganjati nadškofa in njegovo duhovščino, toraj iz narodnostnega ozira. Ker si takrat ni upal, ali pa ga je bilo sram povedati, da hoče in mora poljaštvo zatreti, dal je napraviti postave (majeve), ki so vrejevale katoliške razmere. Postave so bile naperjene v prvi vrsti proti Poljakom in njih duhovščini. Kakovost postav pa ni zadevala le katoliških Poljakov, okušali so jo tudi katoliški Nemci: od takrat se piše borba Bismarkova proti katolicizmu v Pruski. V dolgoletni borbi je Bismark izprevidel, da katolicizmu ni kos. Pustil je to, pred celim svetom je odvrget krinko, na vsa usta je povedal, da hoče Poljake zatreti, zato, ker so Slovani, da je to poskušal že pred 12 leti, da ga pa (Nemci) niso razumeli, t. j. da ni hotel preganjati katoliške vere, ampak slovanstvo. Vse državne pogodbe, vse narodne pravice, vse kraljevske prisege pred niso vredne niti „ein piffierling“, piškavega oreha, ako ne služijo njegovim velikonemškim namenom. To je tigrovska politika. Varen si pred njim, dokler te zagrabiti in raztrgati ne more. Kako so oboževali Madjarji Bismarka, misleči, da bodo z njegovim vplivom in prijateljstvom madjarili ogerske narode, krotili transilivske Slované. Naenkrat slišijo od Velikonemca, da za njih prijateljstvo ne dá niti „ein piffierling“. Koliko razočaranje! Madjarji so hipoma čutili, da Bismark je pripravljen prvi hip žrtvovati jih, tisti hip, ki se ne bodo skladali z njegovimi političnimi nakanami. Gola realnost, a grozna pogledati!

Mogoče, a brali smo že l. 1871 precej, ko je bil Viljem oklican za nemškega cesarja, da bodo nastopili hudi časi za katolike, in res začelo se je korak za korakom preziranje in potem preganjanje katolikov brez ozira narodnosti.

Kdo bi si bil kdaj misliti upal, da bodo Madjarji zagovarjali Slované proti Bismarku, kteremu imajo zahvaliti svojo samostalnost, in od kterega so pričakovali popolni odcep od Avstrije! Bismark je velik v svoji brezozirnosti in fenominalni grobosti, ktera v strmenje nažene druge državniike, da prvi hip ne vedó, kaj bi. Mož pač čuti, da mu gine moč, zato bi rad vse dovršil v mraku svojega življenja. Ako je res, da je justitia regnorum fundamentum, to se ni čuditi, če Bismark Nemčijo neprenehoma vtrjuje s krvjo in železom, vedóč, da nima fundamenta justitiae.

Domače novice.

(Slovenska gledališčna predstava) bo jutri, 13. t. m. Predstavljala se bode veseligrá v treh dejanjih: „Cousin Jaques“, po L. Leroy-u poslovenil J. Kalan. Igra bo kratka in predstava ob 9. uri že končana, vsled tega se obiskovalci tudi

še lahko vdeležé bodisi zabavnega večera ali Sokolskega „Jour-fixa“, kojima začetek je še le po gledališni predstavi.

(Sokolov „Jour-fix“) bode jutri v soboto v Schreinerjevi pivarni na sv. Petra cesti; razpravljalo se bode tudi o letošnji Sokolovi maskeradi. Začetek ob 1/2 9. uri. Vljudno vabi v obilo vdeležbo odbor.

(Presvitli cesarici) predvčeranjem ni bilo mogoče do Reke priti zaradi silne burje, ki je po Primorju razsajala. Včeraj se je vozila po Tržaški luki, kjer si je prav od blizu ogledala torpedno ladjo „Panther“.

(Saje so se vnele) danes zjutraj v trnovski vojašnici na kar je ob 3/4 na 6 čuvaj na gradu dvakrat vstrelil. Nevarnosti in škode ni bilo nobene.

(Z vremenom) imamo letos menda po celi deželi pravi križ. Komaj se je dva dni še nekaj držalo in pošteno mraz bilo, pa je že sinoči nekaj juga pritisnilo in takoj ga je bilo zadosti, da danes od 3/4 1. uro popoldne sneg gre, kakor bi ga mlel, gost in droban in bo belo odejo po tleh še zdatno povišal.

(Družba sv. Mohora) naznanja: O začetku prihodnjega meseca je zadnji čas, ko morajo č. g. poverjeniki družbi sv. Mohora v Celovcu poslati nabrane ude z denarjem vred. Zato opomnimo vse tiste, ki svoje letnine niso še oddali dotičnim poverjenikom, naj to kmalo storé, ker zakasnjenci prizadevajo gospodom poverjenikom in družbi mnogo več pisarij in dela, kakor z rednim oglaševanjem. Pač veliko je na tem ležeče, da družbin odbor vsaj do srede marca izvé natančno število udov za dotično leto. Potem zamore odbor še le določiti, v koliko iztisih naj se knjige tiskajo, da jih ne bode premalo pa tudi ne preveč, kar bi le stroške pomnožilo. — Pri tej priložnosti č. gg. poverjenike opomnimo, da ima družba pri c. kr. poštno-hranilničnemu uradu na Dunaji svojo vložno knjižico, na katero zamorejo svoje doneske vlagati in s tem veliko poštne prihraniti. V ta namen potrebujejo od družbe prejemi in položni listek, v kateri zapišejo dotični znesek in ga z denarjem vred brezplačno oddajo poštному uradu, ako je ob enem tudi hranilnični urad, ki potem prejemi listek podpiše in vložitelju v potrdilo izroči; položni listek pa gré na glavni poštno-hranilnični urad na Dunaji, ki potem družbi vloženi znesek naznani. Poverjeniki, ki na tak način družbi svoje doneske poslati želijo, naj blagovolijo naznaniti družbi svojo željo pismeno in priložijo eno marko za 5 kr. — Daljši poduk o tem prinese prihodnji koledar.

(Mestne seje) 9. t. m. vdeležilo se je ob županovem predsedništvu 16 odbornikov. Župan naznanja, da se je oglasila deputacija Šišenske občine s prošnjo, če bi se Ljubljanski mestni zastop morda ne hotel iz novega podati v razprave gledé odškodovanja, ki ga mora Ljubljana plačati Šiškarjem za odstop nekterih parcel k mestu, med kterimi sta Kolizej in Tivoli. Deputacija je izrazila željo, da naj bi se izvolili trije mestni odborniki, s kterimi bi se potem razprave začele. Župan je deputaciji odgovoril, da je vedno pripravljen, če se bodo razprave po prijaznem potu vršile, in bo zadevo v mestnem zboru priporočil, da se Šiškarji, ki so v marsičem vendar-le navezani na glavno mesto, ne bodo pritoževali, da jim nismo zadosti prijazni. V tajni seji se je reč dalje razpravljala.

M. o. stavbeni svetnik g. Potočnik sporoča v imenu stavbenega odseka o vdeležitvi Ljubljanskega mesta pri zgradbi nabrežja, ki naj bi se napravilo ob Ljubljani po obeh stranéh 160 metrov pod Šentjakobskem mostom pričensí po eni strani vstrično škofije, po drugi pa do hiše lekarja Mayerja. Nabrežje bi veljalo 338.500 gld., sedanji frančiškanski most naj bi se podrli in nadomestil z železnim. Po desnem bregu se bode nabrežje „za vodó“ že letos delati pričelo. Poročevalec sklène svoje sporočilo s tem, da se Ljubljana na svoj račun sedaj še ne more poprijeti omenjene zgradbe, ker ima preveč opravka z drugimi stavbami za vojake in bolnike. Pač pa naj se stvar priporoči visoki vladi za primerno podporo.

Za g. Potočnikom oglasi se še odbornik g. Trtnik v toplih in prepričevalnih besedah za osuševanje močvirja in zgradbe ob Ljubljani. kolikor so s taistim v zvezi. Inženir Podhajski izdelal je gledé tega dva načrta. Pred vsem je po taistih treba strugo Ljubljance skozi mesto in pod mestom pokopati, v cesarskem grabnu pa zatvornico napraviti, s pomočjo ktere bi se voda skozi mesto naravnavala, kedar bi je bilo malo. Ob veliki vodi stala naj bi pa zatvor-

nica odprta. Ta zatvornica veljala bi kakih 65.400 gold., in bi bila toraj predraga. Poljedeljsko ministerstvo nakanilo je nekaj družega. Ministerstvo nasvetuje, da naj se rajši profil struge zniža, kar bo prav malo veljalo in vendar mnogo koristilo. Za to on naglašajo potrebo zidanja nabrežij in sploh uravnavo struge, kar mestnim očetom tudi prav za spremembo toplo priporoča. (Dalje prih.)

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.)
Č. g. Ivan Brglez, kaplan v Konjicah, postal je župnik v Artičah.

(Umrl) je včeraj v Brnu na Moravskem FML. Jurij Stubenrauch plem. Tannenburg, ki je bil ondi zapovednik 10. vojnemu koru. Raniki je bil tudi v Ljubljani dobro poznan in obče priljubljen.

(Pomorski zapovednik baron Sterneck) podal se je včeraj v Trstu na ladijetesališče v San Rocco, kjer si je ogledal stolparico „Erzherzog Ferdinand Max“, ktera je ondi ravno v delu. Ob enem si je ogledal križarja, ki ga ravno tam izdelujejo za argentinsko republiko v južni Ameriki.

(Čujte, kake reči počenjajo poštarji na Koroškem). Neki mož iz Barkole pri Trstu ima sina v Borovljah, da se uči puškarije. 31. decembra 1885 je poslal sinu 4 gld. po nakaznici. Pa Borovska pošta, namesto da bi mu denar odrajtala, je zapisala na nakaznico „niso sprejeti, je mrtev“. 7. jan. je dobil oče nakaznico in denar nazaj. Vsak si lahko misli, kaka žalost in kak jok je bil pri hiši. Pozneje se je seveda zvedelo, da je fant živ in zdrav. Kdo pa odškoduje družino za strah in žalost, ki jo je prestala, in kdo je vsega tega kriv? Ali se je oče morda s tem pregrešil, da je nakaznico pisal po slovensko? Zdaj si oče ne upa več slovensko pisati in mora ljudi plačevati, da mu pišejo nemško. Ali nimajo Slovenci še dosti plačil, da morejo plačevati še tolmače za nemške uradnike! („Mir“).

(Nova gotiška cerkev) v Vuharjih na Štajarskem velja 26.997 gld. 96 kr. Prekrasna notranja oprava pa 5927 gl. 17 kr.; vse skupaj toraj 32.925 gl. 13 kr. Cerkev je neki prekrasna, naj bi le obilno svoj namen izvrševala.

(C. kr. kazematnica „Kaiser Max“) odplula je včeraj iz Pulja pod zapovedništvom kapitana Grandiča, kar je najhitreje mogla v grško vodovje, kjer se bo pridružila ondi stoječi c. kr. eskadri. Omenjena ladija ima osem 21 centimeterskih topov, (t. j. ustju premer znaša 21 cm.), štiri 7 cm. topove, dve mitralezi, štiri revolver-topove za obrambo torpednih napadov in pa dvoje priprav za metanje torpedov. Mož ima 400 na krovu.

Kratek navod o prvi pomoči pri nezgodah.

Spisal dr. Alojzij Valenta.

(Dalje.)

II. Dozdevna smrt.

§ 4. Dozdevna smrt je najvišja stopinja omedlevice in iz nje zna prava smrt priti. Dokler ni videti znamenj gnjilobe, se mora vsak ponesrečen, na katerem ni opaziti nikakoršnih znamenj življenja, smatrati dozdevno mrtvim in se morajo napeti vse sile, da se zopet oživi.

1. Dozdevna smrt vsled utopa.

§ 5. Utopljenec se ne sme na glavo postavljati, temveč se mora (če je vreme ugodno na prostem zraku) položiti na koce ali skupaj zvito obleko na trebuh tako, da glava malo nižje leži, obraz pa mora vsikdar prost ostati, usta in goltanec z v cunjjo ali ruto zavitim prstom očistiti plavute, peska itd. in vsa pretesna obleka mu odstraniti, posebno raz vrata in prsi. Obrnimo ga po strani, mu glavo podpiraj; v nos se mu dene duhana (nosljalnega tabaka) ali drži salmijakovec pod nos, s peresom šegeta, obraz in prsi drgnejo tako dolgo, dokler postanejo topli, ter se potem z mrzlo vodo pokropijo in precej dobro obrišejo.

Ako ni opaziti, da je pričel dihati, se položi truplo zopet na trebuh; pod prsi se podtakne skupaj zvita ruta ali kako oblačilo, in ena njegovih rok pod obraz. Tako na trebuhu ležečega treba je na hrbtu med pleči enakomerno pritiskati; potem se truplo zopet po strani položi, pa hitro nazaj na trebuh zabrne.

Med tem ko eden pomagačev utopljenčovo glavo podpira, se ravno opisano preobračanje, zdaj v eno, zdaj v drugo stran do 15krat v eni minuti ponavlja, tačas pa drugi pomagač skuša roki in nogi osušiti in život polagoma oprostiti obleke.

Ako bi za nekaj minut utopljenec še ne pričel dihati, se truplo položi povežno na hrbet tako, da leži zgornji život višje; pod glavo in tilnik se položi skupaj zvita obleka; jezik se izleče iz ust in se tako obdrži, ali pa se preveže čez jezik trak in se pod brado zaveže, da se s tem ohrani jezik iz ust moleč.

Tisti, kateri vodi reševanje, se postavi utopljenec za glavo, prime roki tikoma pri komolcih in je polagoma, pa krepko nad glavo utopljenca stegne ter je tako par sekund dolgo drži; potem je zopet ob životu položi in lahkom pa krepko k prsnim stranem pritiska. — To raztegovanje in zopetno pokladanje rok k životu se mora do 10krat v eni minuti tako dolgo ponavljati, dokler jame utopljenec dihati.

Ko je utopljenec začel dihati, treba ga je mirno pustiti na hrbtu ležečega in skuša naj se toplota života zveksati in krvotok pospečiti s tem, da se mu udje krepko z rutami navprek drgnejo na žličico in spodnje dele života se pokladajo razgrevajoči vrči, opeke (ceglji), žakeljček z vročim peskom itd. in se ali ves život s koci, pernicami itd. odene, ali se previdno prenese v pogreto posteljo. Ako more utopljenec že požirati, se mu dá od časa do časa piti malo pogrete vode zmešane z malo vinom ali žganjem ali kave ali ruskega čaja.

To se mora, če treba tudi ure dolgo, ponavljati in se sme še le tedaj nehati, kadar rastoča mrzlota in bledost pričujeta, da je smrt gotova. Gorka kopelj je nekterikrat tudi dober pomoček, dovoliti pa jo sme samo zdravnik.

2. Dozdevna smrt pri obešencih ali zadavljenih.

§ 6. Najprej se mora precej odrezati in odvezati vez, s katero je vrat zadrgnjen, pa previdno, da obešeno truplo ne pade na tla; potem se truplo posadi v prostem ali v sobi pri odprtih oknih in durih, odpnó se vsa tesna oblačila, pokropi obraz in prsi z mrzlo vodo, pa takoj zopet obriše, krog glave se pokladajo mrzli obkladki, osnažijo usta in goltanec žlemlj, šegeta s peresom goltanec, pod nos se drži salmijakovec in na meče na nogah položi ženofovo testo. Podplati se krtačijo, spodnji udi vprek drgnejo z volnatimi rutami ali z ženofovimi cvetom, na prsih se sožgá ali v vinskem cvetu pomočena cunjja, ali pa se kaplja pečatni vosek ná-nje.

Ako ni nikakega sledu opaziti, da je ponesrečenec začel dihati, se morajo poskusiti enaka preobračanja trupla in raztegovanje rok, kakor pri utopljenecih, da se vzbudi dihanje. Istotako se ravna z dozdevno mrtvimi vsled poudutja ali pritisnjenja.

(Dalje prih.)

Telegrami.

Dunaj, 12. febr. Cesarjevič se je bil poslednje dni nekoliko prehladil in je moral po nasvetu zdravnika v posteljo. Včeraj mu je že zdatno odleglo.

Dunaj, 12. febr. Greuter polagoma okreva. Cesar je dal včeraj vprašati, kako mu je.

Beligrad, 12. febr. (oficijelno). Novice o razoroženji in o sklicanju skupščine so na celem izmišljene.

London, 12. febr. Včeraj so delavci po deželi, kjer so večinoma tudi brez zaslužka, napravljali razne demonstracije. V Leicesteru napadli so delavci več tovarn za nogovice, ki zarad kujanja praznujejo. Razbili so okna in razdžali stroje. Redarji so napravili konečno zopet mir.

Florenca, 11. febr. Blagajnik „Ferrovie Meridionale“ (laške južne železnice), Zimeoni je pred nekterimi dnevi zginil brez sledu. V blagajni manjka 200.000 lir.

Umrlj so:

10. febr. Marija Krašovic, dninarjeva hči, 9 mes., Trnovski pristav št. 1. davica.

V bolnišnici:

9. febr. Matevž Novak, dninar, 47 let, vsled mrzlice. — Marija Mlakar, gostija, 84 let. Marasmus senilis.

Tujci.

10. febr.

Pri **Maliču**: Quapil in Seidler, trgovca, z Dunaja. — Julij Geiger, trgovec, iz Lincea. — Ferd. Pitner, trg. pot., iz Gradea. — Marija Schmidthofer, gojzd. soproga, iz Kokre. — Margareta Meglič, zasebnica, iz Kokre.

Pri **Stonu**: Bakovitz in Herzog, trgovca, z Dunaja. — Oton Fontane, trgovec, iz Gradea. — Martin Voda, župnik, iz Gorice. — Jakob Urak, župnik, iz Železnikov. — Janez Šlibar, zasebnik, iz Brezovice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Matej Visintić, zasebnik, iz Gradiške.

Pri **Avstrijskem caru**: Morie Stössl, trg. pot., iz Neunkirchena.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 60 kr. — Rž 1 gl. 10 kr. — Ječmen 4 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 12 kr. — Proso 6 gl. 28 kr. — Turšica 5 gld. 12 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
11.	7. u. jut.	741-76	— 3-2	sl. vz.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	739-65	— 0-8	sl. vz.	oblačno	
	9. u. zveč.	739-25	— 2-8	sl. vz.	oblačno	
Oblačno. Srednja temperatura — 3-2° C., za 1-9° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 55 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 40
Papirna renta, davka prosta	102 „ 05
Akcije avstr.-ogerske banke	868 „ —
Kreditne akcije	299 „ 50
London	126 „ 45
Srebro	— „ —
Francoski napoleond.	10 „ 03
Ces. cekini	5 „ 93
Nemške marke	61 „ 90

Od 11. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	102 gl. 85 kr.
papirna renta 5%	94 „ 35
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 113 „ 75
„ Länderbanke	114 „ 60
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	628 „ —
„ državne železnice	264 „ 50
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	206 „ —
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ —
4% „ „ 1860	500 „ 140 „ 25
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 75
„ „ 1864	50 „ 170 „ 75
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 75
Ljubljanske srečke	20 „ 20 „ 25
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ —
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	116 „ 10
„ Ferdinandove sev.	106 „ —
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ —

Poštna zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi. Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(4)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika)

stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti,

brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti

1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po

pošti 1 gl. 15 kr.

IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pi-

sarniška opravila) stane 60 kr., po pošti

65 kr.

Cena celi knjigi 3 gld. 80 kr.

Kongo - cevke.

Najnovejša za kadllee, kar ni prav nič zdravju škodljivo.

Velja jih 100 le 85 kr. in so pripravne za vsakega, naj že kadi cigarete, smodke ali viržinke. Razpošilja jih raznovrstne proti povzetju (9)

tovarnična zaloga Julija Weiss-a

na Dunaji, I., Rothenthurmstrasse Nr. 23.